

Společná ustanovení o fondech a nástrojích EU v oblasti politiky soudržnosti

Informační podklad k návrhu nařízení o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu Plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza

Podklad k dokumentu Rady č. 9511/18
září 2018
zpracoval: Josef Palán

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 7
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 8
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 8

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Společná ustanovení o fondech a nástrojích EU v oblasti politiky soudržnosti	Typ řady: interní
Zpracoval: Palán, J.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 9511/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: září 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Politika soudržnosti; evropské strukturální a investiční fondy; společná ustanovení	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu Plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza

KOM(2018) 375 v konečném znění, kód Rady 9511/18

Interinstitucionální spis 2018/0196/COD

- **Právní základ:**

Článek 177, čl. 322 odst. 1 písm. a) a článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

30. 5. 2018

- **Procedura:**

Řádný legislativní postup.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 7. srpna 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 5. září 2018 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Návrh je v souladu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**

Komise dne 29. května 2018, v návaznosti na předložení návrhu nového víceletého finančního rámce na období 2021-2027¹, předložila návrh nařízení, kterým se stanoví:

- a) finanční pravidla pro Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond plus (ESF+), Fond soudržnosti, Evropský námořní a rybářský fond (ENRF), Azylový a migrační fond (AMIF), Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF) a Nástroj pro správu hranic a víza (BMVI) /dále jen fondy/;
- b) společná ustanovení pro EFRR, ESF+, Fond soudržnosti a ENRF;
- c) objem finančních prostředků pro fondy celkem pro jednotlivé členské státy. Pro Českou republiku je na období 2021-2027 vyhrazeno 17,8 mld. EUR v cenách roku 2018 (20,1 mld. EUR v běžných cenách).

- **Obsah a dopad:**

Návrh nařízení stanoví společný soubor základních pravidel pro sedm evropských fondů/nástrojů (Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Evropský námořní a rybářský fond, Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza) na období 2021-2027 ve sdíleném řízení členských států a Komise. Jeho cílem je snížit administrativní zátěž pro příjemce a řídicí orgány a současně udržet vysokou úroveň zajištění legality a správnosti, zvýšit flexibilitu pro úpravy cílů a zdrojů programů podle měnících se

¹ KOM(2018) 322 v konečném znění, 2. května 2018

okolností i z hlediska dobrovolných příspěvků na nástroje přímo řízené na úrovni EU a více programy sladit s prioritami EU a zvýšit jejich účinnost.

Hlavní prvky tohoto návrhu jsou:

- **stanovení pěti cílů kohezní politiky na období 2021-2027:**

1. Inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace;
2. Zelenější, nízkouhlíková Evropa díky podpoře přechodu na čistou a spravedlivou energii, zelených a modrých investic, oběhového hospodářství, přizpůsobení se změnám klimatu a prevence a řízení rizik;
3. Propojenější Evropa díky zvyšování mobility a regionálního propojení informačních a komunikačních technologií;
4. Sociálněji Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv;
5. Evropa bližší občanům díky podpoře udržitelného a integrovaného rozvoje městských, venkovských a pobřežních oblastí a místních iniciativ.

Uvedené cíle budou podporovány Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR), Evropským sociálním fondem plus (ESF+), Fondem soudržnosti a Evropským námořním a rybářským fondem (ENRF);

- **partnerství a víceúrovňová správa:** Každý členský stát naváže partnerskou spolupráci s příslušnými regionálními a místními orgány a zapojí je do přípravy dohod o partnerství a přípravy a provádění programů, včetně účasti v monitorovacích výborech;

- **opatření propojující účinnost fondů s řádnou správou ekonomických záležitostí:** Navrhuje se užší propojení kohezní politiky s evropským semestrem a správou ekonomických záležitostí Unie. Doporučení pro jednotlivé státy, která přijímá Rada v rámci evropského semestru, mají sloužit jako plán pro programování fondů a koncipování programů politiky soudržnosti. Nejnovější doporučení pro jednotlivé státy budou rovněž vodítkem pro střednědobý přezkum programů, aby bylo možné je přizpůsobit novým nebo přetrvávajícím problémům. V průběhu tohoto období by měly členské státy pravidelně informovat Komisi o svém pokroku při provádění programů v souvislosti s plněním těchto doporučení;

- **dohoda o partnerství:** Každý členský stát vypracuje dohodu o partnerství, podle šablony stanovené v příloze II tohoto návrhu, ve které stanoví opatření pro využívání fondů na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2027, a předloží ji Komisi ke schválení. Komise může vyjádřit své připomínky do tří měsíců ode dne předložení dohody o partnerství členským státem. Rozhodnutí o schválení partnerské dohody přijme Komise nejpozději do čtyř měsíců ode dne předložení partnerské dohody dotčeným členským státem.

Členské státy mohou v dohodě o partnerství nebo v žádosti o změnu programu vyčlenit částku z EFRR, ESF+, Fondu soudržnosti a ENRF do fondu InvestEU, který spojuje stávající finanční nástroje do jediné struktury, aby se v celé Evropě posílily investice ve strategických oblastech, jako je výzkum a inovace, digitální sítě a nízkouhlíkové hospodářství. Členské státy převodem prostředků do fondu InvestEU získají přístup k záruce, kterou poskytuje rozpočet EU. Tato částka nesmí nepřekročit 5 % celkového přídělu z každého fondu;

- **základní podmínky a výkonnostní rámec:** Návrh stanoví pro každý specifický cíl programu základní podmínky, které nahrazují „předběžné podmínky“ platné v období 2014–2020, a kritéria jeho plnění. Pokud nebude splněna základní podmínka pro daný specifický cíl, členský stát nebude moci vykazovat výdaje na něj vynaložené.

Každý členský stát stanoví výkonnostní rámec programu, jenž umožní monitorování, podávání zpráv a hodnocení výkonnosti programu v průběhu jeho provádění a přispěje k měření celkové výkonnosti fondů. Výkonnostní rámec je tvořen ukazateli výstupů a výsledků souvisejícími se

specifickými cíli, které jsou stanoveny v nařízeních pro jednotlivé fondy, pro ukazatele výstupů milníky, kterých je třeba dosáhnout do konce roku 2024, a pro ukazatele výstupů a výsledků cíli, kterých je třeba dosáhnout do konce roku 2029;

- **příprava a předkládání programů:** Členský stát vypracuje programy pro provádění fondů, v souladu se šablonou programu stanovenou v příloze V tohoto návrhu, na období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2027 a předloží programy Komisi nejpozději do tří měsíců od předložení dohody o partnerství. Komise může vyjádřit své připomínky do tří měsíců ode dne předložení programu členským státem a členský stát přezkoumá program s přihlédnutím k připomínkám Komise.

Komise přijme rozhodnutí o schválení programu nejpozději do šesti měsíců ode dne předložení programu členským státem.

Členský stát může předložit odůvodněnou žádost o změnu programu spolu s pozměněným programem uvádějící očekávaný dopad dané změny na dosažení cílů.

Členský stát může v průběhu programového období převést až 5 % původního přidělu na jednu prioritu a maximálně 3 % rozpočtu programu na jinou prioritu stejného fondu a stejného programu. V případě programů podporovaných z EFRR a ESF+ se převod týká pouze přidělu pro stejnou kategorii regionu.

Členské státy mohou požádat Komisi o převod až 5 % programových finančních přidělů z kteréhokoli z fondů do kteréhokoli jiného fondu v rámci sdíleného řízení nebo kteréhokoli nástroje v rámci přímého nebo nepřímého řízení;

- **podpora komunitně vedeného místního rozvoje** z fondů (EFRR, ESF+ a ENRF) se uskutečňuje na základě integrovaných strategií místního rozvoje, které navrhují a provádějí místní akční skupiny pod vedením příslušných městských, místních či jiných územních orgánů či subjektů. V případě, že provádění strategie zahrnuje podporu z více než jednoho fondu, mohou příslušné řídicí orgány zvolit jeden z dotčených fondů jako hlavní fond. Podpora z fondů pro komunitně vedený místní rozvoj na řízení, monitorování a hodnocení strategie a její oživení nesmí překročit 25 % celkového příspěvku na strategii z veřejných zdrojů;
- **financování technické pomoci členských států paušální sazbou:** Technická pomoc pro každý program je hrazena paušální sazbou uplatněním procentních podílů na způsobilé výdaje zahrnuté v každé žádosti o platbu. Výše procentního podílu v případě podpory z EFRR v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst a podpory z Fondu soudržnosti činí 2,5 %, v případě podpory z ESF+ činí 4 % a u programů týkající se aktivního začleňování občanů činí 5 % a v případě podpory z ENRF, AMIF, ISF a BMVI činí 6 %;
- **monitorování, hodnocení, informace a komunikace:** Veškeré údaje pro sledování průběhu provádění, včetně výsledků a výkonnosti programů budou přenášeny elektronicky. Návrh ukládá řídicímu orgánu každé dva měsíce předávat elektronicky Komisi kumulativní údaje za každý program, v souladu se šablonou stanovenou v příloze VII tohoto návrhu. Návrh posiluje funkci monitorovacího výboru při provádění programů a posiluje odpovědnost řídicího orgánu a příjemců za viditelnost a komunikaci programů;
- **řízení a kontrola:** V rámci systému řízení a kontroly jsou stanoveny úkoly a odpovědnosti různých orgánů. Návrh podporuje převzetí stávajících systémů a jednodušší pravidla pro určování nových subjektů a snižuje počet kontrol a auditů. Návrhy projektů, které obdržely pečeť excelence (Seal of Excellence) v rámci programu Horizont Evropa, nebudou muset projít dalším procesem podávání žádosti a výběru, pokud odpovídají strategii pro inteligentní specializaci;
- **finanční rámec:** Návrh stanoví finanční přiděly pro jednotlivé fondy a cíle a kategorie regionů, přičemž je zachováno rozdělení regionů do tří kategorií dle výše HDP na obyvatele (méně

rozvinuté regiony do 75 % průměru HDP v EU-27, přechodové regiony 75-100 % průměru HDP v EU-27 a rozvinutější regiony nad 100 % průměru HDP v EU-27). Podpora z Fondu soudržnosti je pro členské státy, jejichž HND na obyvatele vyjádřený v PPS (v paritě kupní síly) je nižší, než 90 % průměru HND na obyvatele v EU-27. Výpočet výše HDP a HND na obyvatele je proveden na základě údajů za období let 2014–2016.

Celkové prostředky na hospodářskou, sociální a územní soudržnost, které jsou k dispozici pro období let 2021–2027, činí **330 624 388 630 EUR v cenách roku 2018**.

Prostředky na cíl Investice pro zaměstnanost a růst činí 97,5 % z celkových finančních zdrojů (celkem 322 194 388 630 EUR) a přidělí se takto:

- 61,6 % (celkem 198 621 593 157 EUR) pro méně rozvinuté regiony;
- 14,3 % (celkem 45 934 516 595 EUR) pro přechodové regiony;
- 10,8 % (celkem 34 842 689 000 EUR) pro rozvinutější regiony;
- 12,8 % (celkem 41 348 556 877 EUR) pro členské státy podporované Fondem soudržnosti;
- 0,4 % (celkem 1 447 034 001 EUR) jako dodatečné finanční prostředky pro nejuvzdálenější regiony.

Výše zdrojů, které jsou k dispozici pro ESF+ v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst, činí 88 646 194 590 EUR.

Návrh zmocňuje Komisi k přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví roční rozpis celkových finančních zdrojů v členění podle členských států v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst pro každou kategorii regionu, spolu se seznamem způsobilých regionů v souladu s metodikou stanovenou v příloze XXII tohoto návrhu.

V roce 2024 Komise ve své technické úpravě na rok 2025 přezkoumá celkové přiděly v rámci cíle Investice pro zaměstnanost a růst pro každý členský stát na období let 2025 až 2027 a stanoví revidovaný roční rozpis celkových finančních zdrojů v členění podle členských států a pro každou kategorii regionu.

Částka podpory z Fondu soudržnosti, která má být převedena do Nástroje pro propojení Evropy, činí 10 000 000 000 EUR. Využije se na projekty dopravní infrastruktury na základě specifických výzev výlučně v členských státech způsobilých k financování z Fondu soudržnosti. 30 % prostředků převedených do Nástroje pro propojení Evropy je bezprostředně po převodu k dispozici všem členským státům způsobilým pro financování z Fondu soudržnosti na financování projektů dopravní infrastruktury.

Částka ve výši 500 000 000 EUR z prostředků určených na cíl Investice pro zaměstnanost a růst se přidělí na Evropskou městskou iniciativu.

Částka ve výši 175 000 000 EUR z prostředků ESF+ určených na cíl Investice pro zaměstnanost a růst se přidělí na nadnárodní spolupráci podporující inovativní řešení.

Prostředky určené na cíl Evropská územní spolupráce (Interreg) činí 2,5 % z celkových finančních zdrojů, které jsou k dispozici z fondů na období let 2021–2027 (celkem 8 430 000 000 EUR).

Míra spolufinancování z fondů na cíl Investice pro zaměstnanost a růst není vyšší než:

- 70 % pro méně rozvinuté regiony a nejuvzdálenější regiony;
- 55 % pro přechodové regiony;
- 40 % pro vyspělejší regiony.

Míra spolufinancování pro Fond soudržnosti a u programů Interreg není vyšší než 70 %.

Opatření v oblasti technické pomoci prováděná z podnětu nebo z pověření Komise lze financovat ve výši 100 %;

- **předběžné financování** z každého fondu se vyplatí v ročních splátkách před 1. červencem každého roku ve výši 0,5 % z celkové podpory z fondů;

- **metodika přidělování celkových zdrojů na kohezní politiku pro členské státy:** Je uvedena v příloze XXII tohoto návrhu a stanoví způsob výpočtu finančních prostředků pro jednotlivé kategorie regionů, pro členské státy způsobilé pro financování z Fondu soudržnosti a na cíl Evropská územní spolupráce a dále stanoví minimální a maximální úrovně převodů z fondů podporujících hospodářskou, sociální a územní soudržnost.

Komise předpokládá, že během roku 2019 dojde k přijetí tohoto návrhu nařízení, rok 2020 je vyhrazen k vyjednávání programů a zahájení nových programů bude od 1. ledna 2021.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Přijaté nařízení (EU) bude mít dopad na státní rozpočet, rozsah dopadu bude odvislý od výše alokace finančních prostředků pro Českou republiku, míry spolufinancování a účasti státního rozpočtu na spolufinancování.

Přijaté nařízení (EU) nebude mít přímý dopad na právní řád České republiky, je přímo aplikovatelné. V návaznosti na něj bude nutné přijmout národní prováděcí předpisy.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR vítá návrh obecného nařízení, pokud jde o sjednocení pravidel pro fondy v rámci sdíleného řízení a možnost kombinace prostředků a zvýšenou flexibilitu převodu v rámci programů či mezi programy a fondy v rámci sdíleného řízení nebo v přímém řízení.

Vláda ČR podporuje návrhy, které se týkají zjednodušení auditu a aplikace principu jednotného auditu. Návrh posílených přiměřených opatření vykazuje značný potenciál zjednodušení řídicího a kontrolního systému. Vláda ČR podporuje aplikaci opatření, která zjednoduší systém řízení a kontroly, zjednoduší provádění jak pro příjemce, tak pro řídicí orgány, sníží administrativní náročnost spojenou s vykonáváním kontrol a auditů, posílí důvěru mezi všemi aktéry a zároveň zvýší spolehlivost se na národní orgány.

Vláda ČR podporuje využívání elektronických forem komunikace a odstranění povinnosti zpracování Výročních zpráv fondů (EFRR, FS a ESF+) a bude usilovat o rozšíření této možnosti také pro ostatní fondy zahrnuté pod toto nařízení. Nicméně v tomto kontextu považuje vláda ČR za nutné v oblasti reportování hledat taková řešení, která nevygenerují novou zátěž kvůli nově navrženým mechanismům v podobě předávání dat přes elektronické systémy každé dva měsíce.

Vláda ČR požaduje věcné rozšíření obecného cíle č. 1 Inteligentnější Evropa o podporu veřejné správy a tomu odpovídající specifické cíle navrhované pro fondy (EFRR a FS+).

Vláda ČR odmítá nebo vnímá jako rizikové:

- navrhovaný systém základních podmínek, který nahrazuje systém tzv. předběžných podmínek, zavedených v programovém období 2014-2020, neboť zavedením tohoto systému dochází k výraznému zpřísnění pro čerpání fondů v průběhu celého programového období;
- aby se opatření, která mají propojit implementaci politiky soudržnosti s řádnou ekonomickou správou (Evropským semestrem), stala nástrojem sankčního řízení použitelným kdykoli během implementace k pozastavení čerpání fondů;
- návrh finančních podmínek (navyšující míru národního spolufinancování, snižující míru předfinancování a zpřísnující pravidlo pro zrušení závazku), protože by přinesl výrazné břemeno pro národní rozpočty (včetně problémů cash flow na začátku programového období) a vytvořil nadměrný tlak na rychlost čerpání fondů;
- rozdělení regionů do tří kategorií a bude usilovat o to, aby regiony byly rozděleny pouze do dvou kategorií (méně rozvinuté - do 100 % průměrného HDP na obyvatele v EU, a rozvinutější - nad 100 % průměrného HDP na obyvatele) namísto tří, a prosazovat možnost stanovení míry spolufinancování na úrovni členských států, což by zvýšilo flexibilitu při přípravě programů a také při jejich vlastním provádění;

- povinné přesuny prostředků určených na politiku soudržnosti do přímo řízených nástrojů. Vláda ČR nesouhlasí s návrhem na přesun prostředků ve výši 10 mld. EUR z Fondu soudržnosti do Nástroje pro propojení Evropy.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Radě se návrh projednává v rámci pracovní skupiny pro strukturální opatření.

V Evropském parlamentu se návrh nachází v tzv. přípravné fázi, byl přidělen Výboru pro regionální rozvoj (REGI) jako gesčně příslušnému výboru. O stanovisko byly požádány: Rozpočtový výbor (BUDG), Výbor pro rozpočtovou kontrolu (CONT), Hospodářský a měnový výbor (ECON), Výbor pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL), Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), Výbor pro dopravu a cestovní ruch (TRAN), Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI), Výbor pro rybolov (PECH) a Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE).

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 26. 9. 2018 a usnesením č. 140 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu Plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza /kód Rady 9511/18, KOM(2018) 375 v konečném znění/;
2. **p o d p o r u j e** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto dokumentu;
3. **p o s t u p u j e** tento návrh nařízení pro informaci výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj.